08/12/2021

Εικόνες και λέξεις για το 1821 στο Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα

/ Ελλάδα 1821 - 2021

Άγνωστες μικροϊστορίες από την καθημερινότητα της Επανάστασης του 1821 μέσα από σπάνια έγγραφα και οι εικονογραφημένες περιπέτειες του στρατηγού Μακρυγιάννη συνθέτουν τον κορμό της έκθεσης «Εικαστική και Λόγια Αποτύπωση του ’21», η οποία εγκαινιάζεται την Παρασκευή 10 Δεκεμβρίου, στις 6 το απόγευμα, στο Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα.

Στο πλαίσιο των εορτασμών για την επέτειο των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, το Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα (ΙΜΜΑ) και της Νεότερης Ιστορίας της Μακεδονίας, σε συνεργασία με τους **συλλέκτες Γιώργο Γαϊτανάρη και Ιώ Ντόλκα, καθώς και τη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων**, εμπνεύστηκε και σχεδίασε την έκθεση, που θα εγκαινιάσει την Παρασκευή ο υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, **Άγγελος Συρίγος**.

Το εικαστικό μέρος της περιλαμβάνει 24 επιχρωματισμένες λιθογραφίες του Ζωγράφου του Μακρυγιάννη, το έργο του Μποστ «Ο Γενέος Ήρος Σκαλτσοδήμος», το έργο του Φώτη Κόντογλου «Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ο γέρος του Μωριά και Ανδρέας Μιαούλης ο νέος Θεμιστοκλής» και την επετειακή έκδοση του 2021 του γλυπτού έργου «Περικεφαλαία αυτοκτονίας» του γλύπτη Θόδωρου.

«Τα έργα, σε συνδυασμό με έγγραφα από τα Αρχεία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας, που αποδίδουν την αντίληψη του Μακρυγιάννη για τον Αγώνα, το όραμα για τη δημιουργία κράτους, και τις επιρροές της μεταβυζαντινής τέχνης στη ζωγραφική απόδοση των μαχών, προβάλλουν με εύγλωττο και εντυπωσιακό τρόπο την αναζήτηση ταυτότητας στη νεοελληνική τέχνη και τον πολιτικό στοχασμό» επισήμανε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, μιλώντας για τη σημασία της έκθεσης, η διευθύντρια του Ιδρύματος Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα και της Νεότερης Ιστορίας της Μακεδονίας, Ιστορικός Τέχνης, Φανή Τσατσάια.

«Όταν ο Μακρυγιάννης αποφασίζει να γράψει τα Απομνημονεύματά του, γνωρίζοντας ότι οι περισσότεροι Έλληνες είναι αναλφάβητοι, κατέφυγε στη ζωγραφική για να κάνει γνωστούς τους αγώνες για την Απελευθέρωση», σημειώνει η Σταυρούλα Μαυρογένη, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και διευθύντρια του Κέντρου Έρευνας Μακεδονικής Ιστορίας και Τεκμηρίωσης του ΙΜΜΑ, η οποία εξηγεί ότι ο Μακρυγιάννης -όπως αναφέρει στα Απομνημονεύματά του- συνεργάστηκε με τον Παναγιώτη Ζωγράφο και τα παιδιά του, από το 1836 ως το 1839.

Δημιουργήθηκαν 24 κάδρα, πρώτα σε ξύλο για τον ίδιο το Μακρυγιάννη και μετά σε ακουαρέλα πάνω σε χαρτί ως ένδειξη ευγνωμοσύνης για τους βασιλείς που βοήθησαν στην ανεξαρτησία της Ελλάδας (Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία) και τον βασιλιά Όθωνα. Έως το 1909 ήταν γνωστές μόνο οι υδατογραφίες που στάλθηκαν στη βασίλισσα Βικτώρια της Αγγλίας το 1839. Την άνοιξη του 1909 ο Ιωάννης Γεννάδιος αγόρασε σε δημοπρασία στη Ρώμη τη σειρά 24 πινάκων που είχε φιλοτεχνηθεί για τον Όθωνα. Η σειρά η οποία παρουσιάζεται στο Μουσείο είναι 24 λιθογραφίες επιχρωματισμένες με το χέρι από τη σειρά της Γενναδίου Βιβλιοθήκης.

Τα έργα πλαισιώνονται από επιλεγμένα έγγραφα από τα Αρχεία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας της Βιβλιοθήκης της Βουλής των Ελλήνων, που παρουσιάζονται για πρώτη φορά στο κοινό της Θεσσαλονίκης. «Η επιλογή των εγγράφων συμβαδίζει με τις προτεραιότητες του Μακρυγιάννη και του Ζωγράφου, καθώς ως σημείο αναφοράς τους δεν έχουν τους διάσημους οπλαρχηγούς, αλλά άγνωστες όψεις και μικροϊστορίες από την καθημερινότητα της Επανάστασης, με πρωταγωνιστές άσημους αγωνιστές, αιχμαλώτους, τις τοπικές κοινωνίες και τις αγωνίες τους»

επισημαίνει ο Κωνσταντίνος Σ. Παπανικολάου, ιστορικός – επιστημονικός συνεργάτης ΙΜΜΑ.

Διάρκεια έκθεσης: 10 Δεκεμβρίου 2021 – 30 Μαρτίου 2022

Πηγή: ΑΠΕ/ΜΠΕ, Δήμητρα Κεχαγιά